ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2019

Vyhlásené: 28. 11. 2019 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah dokumentu je právne záväzný.

400

VYHLÁŠKA
Úradu vlády Slovenskej republiky

z 21. novembra 2019,

ktorou sa vydáva Etický kódex štátneho zamestnanca

Úrad vlády Slovenskej republiky podľa § 21 písm. h) zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1
Predmet úpravy

Etický kódex štátneho zamestnanca (ďalej len „etický kódex“) ustanovuje zásady etického správania štátneho zamestnanca v súvislosti s vykonávaním štátnej služby a postup štátneho zamestnanca, služobného úradu a Rady pre štátnu službu (ďalej len „rada“) pri ich dodržiavaní a uplatňovaní.

Zásady etického správania

§ 2
Politická neutralita

(1) Štátny zamestnanec pri výkone štátnej služby dodržiava čl. 1 zákona tak, že nevzbudzuje pochybnosť o tom, že koná výlučne vo verejnom záujme.

(2) Štátny zamestnanec koná politicky neutrálne, najmä ak

a) rozhoduje a koná na základe dostupných faktov a skutočností bez ohľadu na jeho vlastné politické zmýšľanie alebo vôľu politickej strany alebo politického hnutia (ďalej len „politická strana“),

b) nezvýhodňuje príslušníkov určitej politickej strany,

c) zabezpečuje, že jeho politické zmýšľanie, politické aktivity alebo účasť na politických diskusiách alebo verejných diskusiách nenaruší dôveru v jeho schopnosť plniť služobné úlohy politicky neutrálne,

d) uplatňuje právo na slobodné vyjadrovanie tak, že nenaruší dôveru v politicky neutrálne plnenie služobných úloh,

e) nezneužíva informácie získané v súvislosti s výkonom štátnej služby v prospech politickej strany,

f) nepripustí zneužívanie na politické záujmy pri plnení služobných úloh,

g) sa nezúčastňuje na činnostiach spočívajúcich v politickej alebo inej verejnej angažovanosti spôsobom, ktorý môže narúšať alebo poškodzovať dôveru v politicky neutrálne plnenie služobných úloh.

§ 3
Nestrannosť

(1) Štátny zamestnanec pri výkone štátnej služby dodržiava čl. 5 zákona tak, že koná a rozhoduje vždy objektívne, nestranne, bez predsudkov a zaujatosti. Zohľadňuje práva, povinnosti a právom chránené záujmy všetkých dotknutých strán. Koná a rozhoduje na základe riadne zisteného skutkového stavu veci, pričom dbá na rovnosť dotknutých strán tak, že nedochádza k ujme na ich právach a právom chránených záujmoch. Správa sa tak, že nenarúša dôveru v nestrannosť a objektivitu jeho konania a rozhodovania.

(2) Štátny zamestnanec koná nestranne, najmä ak

a) koná a rozhoduje objektívne a odborne, navrhuje alebo prijíma riešenia vždy v súlade s verejným záujmom,

b) sa nenechá pri konaní a rozhodovaní ovplyvniť svojimi pozitívnymi alebo negatívnymi vzťahmi ku konkrétnej fyzickej osobe alebo právnickej osobe,

c) nezvýhodňuje žiadnu fyzickú osobu alebo právnickú osobu,

d) koná tak, že pri riešení zhodných alebo obdobných prípadov medzi jednotlivými postupmi a výstupmi nevznikajú rozdiely, ktoré nie je možné odôvodniť objektívnymi skutočnosťami, najmä konkrétnymi rozdielnymi okolnosťami prípadu,

e) vystupuje vo vzťahu k fyzickej osobe a právnickej osobe tak, že ju úmyselne alebo z nedbanlivosti neuvádza do omylu, informuje ju zrozumiteľne o jej právach a povinnostiach, okolnosti posudzuje bez uprednostňovania svojho osobného záujmu a v súlade s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi,

f) nezneužíva svoje postavenie v štátnej službe na získanie výhody pre seba alebo inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu alebo na spôsobenie nevýhody pre ostatných,

g) sa zdrží konania, ktoré môže ohroziť dôveru v nestrannosť jeho rozhodovania a konania,

h) sa správa aj mimo výkonu štátnej služby tak, že zachováva a posilňuje dôveru verejnosti v objektívnosť a nestrannosť štátnej služby.

§ 4
Verejný záujem

(1) Štátny zamestnanec pri výkone štátnej služby koná výhradne vo verejnom záujme a zdrží sa konania, ktoré by mohlo viesť ku konfliktu verejného záujmu s jeho osobnými záujmami.

(2) Konfliktom záujmov sa rozumie situácia, v ktorej osobné záujmy štátneho zamestnanca môžu ovplyvniť plnenie jeho služobných úloh, alebo situácia, v ktorej môže štátny zamestnanec využívať postavenie štátneho zamestnanca v prospech osobného záujmu.

(3) Osobným záujmom štátneho zamestnanca sa rozumie akákoľvek výhoda pre štátneho zamestnanca alebo pre osoby spriaznené so štátnym zamestnancom.

(4) Za spriaznené osoby štátneho zamestnanca možno považovať

a) blízke osoby štátneho zamestnanca podľa § 116 Občianskeho zákonníka,

b) príslušníkov určitej politickej strany, ktorej je alebo bol členom štátny zamestnanec,

c) fyzické osoby, právnické osoby a ich združenia, s ktorými štátny zamestnanec udržiava alebo udržiaval obchodné styky, alebo ktorých je alebo bol členom,

d) právnické osoby, v ktorých má štátny zamestnanec priamo alebo nepriamo majetkovú účasť alebo osobné prepojenie prostredníctvom blízkych osôb,

e) fyzické osoby a právnické osoby, z ktorých činnosti má štátny zamestnanec prospech, alebo

f) inú osobu, ktorú štátny zamestnanec pozná na základe predchádzajúcich profesijných alebo iných vzťahov a tieto vzťahy medzi štátnym zamestnancom a dotknutou osobou vzbudzujú oprávnené obavy o nestrannosť štátneho zamestnanca.

(5) Štátny zamestnanec predchádza konfliktu záujmov.

(6) Ak má štátny zamestnanec pochybnosť o svojom konflikte záujmov, bez zbytočného odkladu to oznámi nadriadenému vedúcemu štátnemu zamestnancovi (ďalej len „nadriadený“). Nadriadený vec posúdi, a ak je štátny zamestnanec v konflikte záujmov, zabezpečí, že sa nepodieľa na plnení služobných úloh, najmä na konaní a rozhodovaní, a nemá prístup k informáciám, ktoré sa danej veci týkajú.

(7) Štátny zamestnanec koná vo verejnom záujme, najmä ak

a) sa zdrží osobných záujmov alebo záujmov inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré môžu ovplyvniť výkon štátnej služby vo verejnom záujme,

b) vykoná všetky potrebné úkony na prevenciu a na riešenie konfliktu záujmov,

c) nezneužíva informácie získané v súvislosti s vykonávaním štátnej služby na osobný záujem alebo záujem inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby,

d) sa vyhýba nezákonnému zvýhodňovaniu fyzickej osoby a právnickej osoby, ktorá spolupracuje alebo má záujem spolupracovať so štátom,

e) neponúka a neposkytuje fyzickej osobe alebo právnickej osobe žiadnu výhodu vyplývajúcu z jeho služobného postavenia v organizačnej štruktúre služobného úradu,

f) prekonzultuje situáciu so svojím nadriadeným pri pochybnostiach, či sú jeho aktivity mimo výkonu štátnej služby zlučiteľné s jeho postavením štátneho zamestnanca,

g) nezneužíva svoje postavenie v služobnom úrade alebo funkciu v záležitostiach, ktoré nesúvisia s plnením jeho služobných úloh.

(8) Ustanovenia odsekov 2 až 7 sa nevzťahujú na štátneho zamestnanca, ktorý postupuje, koná a rozhoduje podľa osobitných predpisov;[1]) pri posudzovaní jeho konfliktu záujmov alebo nezaujatosti sa postupuje podľa ustanovení týchto predpisov.

§ 5
Dôstojnosť a rešpekt v medziľudských vzťahoch

(1) Štátny zamestnanec pri plnení služobných úloh postupuje zdvorilo, s porozumením a ochotou.

(2) Štátny zamestnanec koná s verejnosťou, ostatnými zamestnancami a predstaviteľmi orgánov verejnej moci čestne a v súlade so zásadami slušného správania.

(3) Štátny zamestnanec dbá na dobré medziľudské vzťahy, podporuje spoluprácu a posilňuje vnímanie štátnej služby založenej na pravidlách rovnakého zaobchádzania.

(4) Štátny zamestnanec sa zdrží konania, ktoré poškodzuje zamestnancov upozorňujúcich na všetky formy neetického a protiprávneho konania.

(5) Štátny zamestnanec pri vykonávaní štátnej služby najmä

a) pristupuje ku každému s úctou, rešpektujúc ľudskú dôstojnosť,

b) dodržiava zásadu rovnakého zaobchádzania,

c) prispieva k vytvoreniu zdravého a bezpečného pracovného prostredia bez obťažovania a diskriminácie,

d) prispieva k vytvoreniu pracovného prostredia založeného na dôvere, transparentnosti a otvorenej komunikácii a podporuje spoluprácu,

e) komunikuje zdvorilo a v súlade s pravidlami slušného správania,

f) nepoškodzuje útlakom iného zamestnanca, nesťažuje alebo mu neznemožňuje plnenie jeho úloh,

g) nezastrašuje iného zamestnanca ani na neho nevyvíja psychický nátlak.

§ 6
Profesionalita

(1) Štátny zamestnanec dbá na dodržiavanie čl. 6 zákona tak, že plní služobné úlohy svedomito, na vysokej odbornej úrovni, snaží sa o čo najlepšie výsledky a podporuje a presadzuje ustanovenia etického kódexu. Štátny zamestnanec je zodpovedný za kvalitu vykonávaných služobných úloh a za rozvoj svojich schopností, vedomostí a zručností.

(2) Štátny zamestnanec dbá na to, že verejné zdroje a majetok vo vlastníctve štátu sú využívané hospodárne a účelne, pričom zohľadňuje krátkodobé hľadisko aj dlhodobé hľadisko.

(3) Štátny zamestnanec informácie získané pri vykonávaní štátnej služby chráni a poskytuje výlučne podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, služobných predpisov a ostatných vnútorných predpisov služobného úradu.

(4) Štátny zamestnanec koná profesionálne, najmä ak

a) koná a rozhoduje transparentne a riadne odôvodňuje svoje rozhodnutia,

b) plní služobné úlohy odborne, zodpovedne, usiluje sa o zákonné zjednodušenie procesných postupov a dbá na vydávanie rozhodnutí v čo najkratšom čase tak, že dotknutým fyzickým osobám, právnickým osobám ani služobnému úradu nevznikajú neodôvodnené náklady,

c) sa snaží o zlepšenie služieb v prospech verejnosti,

d) rozvíja svoje schopnosti, vedomosti a zručnosti prostredníctvom vzdelávania,

e) vytvára pracovné prostredie, ktoré podporuje tímovú prácu, učenie sa a inovácie,

f) chráni majetok štátu pred poškodením, zničením alebo zneužitím,

g) sa vyhýba aj mimo plnenia služobných úloh činnostiam, správaniu a konaniu, ktoré by mohlo znížiť dôveru v štátnu službu,

h) nevykonáva činnosť, ktorá je nedôstojná z hľadiska vykonávania štátnej služby,

i) nezneužíva informácie, ktoré získa počas alebo v dôsledku svojho pôsobenia v štátnej službe,

j) nevyhľadáva a ani sa neusiluje o získanie prístupu k informáciám, ktoré nesúvisia s plnením jeho služobných úloh,

k) nezadržiava informácie, ktoré majú byť riadne sprístupnené,

l) neposkytuje informácie, o ktorých vie alebo o ktorých sa môže dôvodne domnievať, že sú nepravdivé alebo zavádzajúce a môžu poškodiť povesť služobného úradu alebo ostatných štátnych zamestnancov,

m) nevyžaduje od iných štátnych zamestnancov konanie, ktoré nesúvisí s výkonom štátnej služby.

§ 7
Dary a iné výhody

(1) Štátny zamestnanec neprijíma a nepožaduje dary a iné výhody, ktoré môžu ovplyvniť alebo vyvolať zdanie vplyvu na jeho konanie a rozhodovanie vo veci, alebo ktoré je možné považovať za odmenu za splnenie služobnej úlohy.

(2) Štátny zamestnanec môže prijať dary alebo iné výhody poskytnuté služobným úradom a dary alebo iné výhody poskytované pri oficiálnych rokovaniach a stretnutiach súvisiacich s výkonom štátnej služby, ktoré nemôžu ovplyvniť plnenie jeho služobných úloh.

(3) Darom alebo inou výhodou v súvislosti s vykonávaním štátnej služby sa rozumie bezodplatné plnenie alebo akákoľvek iná bezodplatná výhoda, ako aj poskytnutie plnenia za úhradu nezodpovedajúcu jeho obvyklej cene poskytnuté štátnemu zamestnancovi v súvislosti s plnením služobných úloh. Dary alebo iné výhody môžu byť materiálne alebo nemateriálne a môžu sa týkať aj prísľubu daru alebo inej výhody v budúcnosti.

(4) Štátny zamestnanec koná v súlade s odsekmi 1 až 3, najmä ak

a) neprijíma finančné dary, iné dary, finančné výhody ani iné výhody pre seba ani pre spriaznené osoby alebo prostredníctvom nich, a to ani prostredníctvom inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby,

b) nepožaduje finančné dary, iné dary, finančné výhody ani iné výhody pre seba ani pre spriaznené osoby alebo prostredníctvom nich, a to ani prostredníctvom inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby,

c) dbá na to, že sa v súvislosti s plnením uložených služobných úloh nedostane do situácie, v ktorej je zaviazaný opätovať jemu poskytnutú službu alebo pozornosť konaním alebo postupom, ktorým sa narúša nestrannosť a objektivita jeho konania alebo rozhodovania,

d) sa vyvaruje vzťahu vzájomnej závislosti a nenáležitého vplyvu inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorý môže ohroziť jeho nestrannosť,

e) nenavádza iného na poskytovanie darov alebo iných výhod v súvislosti s výkonom štátnej služby,

f) neakceptuje pozvanie na kultúrne podujatie alebo športové podujatie, konferenciu, dovolenku a iné aktivity, ktoré financuje fyzická osoba alebo právnická osoba, ak účasť štátneho zamestnanca na takomto podujatí alebo aktivite môže ovplyvniť dôveru v jeho nestrannosť pri plnení služobných úloh alebo vyvolať zdanie, že je odmenou za plnenie jeho služobných úloh.

(5) Ak je štátny zamestnanec v situácii, v ktorej nie je možné dar alebo inú výhodu, okrem daru alebo inej výhody podľa odseku 2, odmietnuť alebo vrátiť, môže štátny zamestnanec v záujme svojej ochrany s ohľadom na okolnosti prípadu bezodkladne

a) vyhotoviť písomný záznam o tejto skutočnosti,

b) požiadať nezúčastnenú osobu o potvrdenie tejto skutočnosti v písomnom zázname, ak je to možné,

c) odovzdať písomný záznam služobnému úradu; ak ide o dar, odovzdať služobnému úradu spolu s písomným záznamom aj dar,

d) informovať o tejto situácii svojho nadriadeného.

(6) Ak má štátny zamestnanec pochybnosť, či postupuje v súlade s odsekmi 1 až 5, informuje o tom bezodkladne svojho nadriadeného a postupuje podľa jeho pokynov.

§ 8
Postup pri dodržiavaní a uplatňovaní zásad etického správania

(1) Štátny zamestnanec si uvedomuje vážnosť štátnej služby a je zodpovedný za dodržiavanie zásad etického správania.

(2) Služobný úrad rozvíja a podporuje etické správanie štátnych zamestnancov a zapracúva uplatňovanie etického kódexu do všetkých oblastí riadenia štátnych zamestnancov.

(3) Nadriadený vedie podriadených štátnych zamestnancov k dodržiavaniu etického kódexu najmä prostredníctvom osobného príkladu, zabezpečením oboznámenia sa štátnych zamestnancov s jeho obsahom a vyžadovaním a podporovaním etického správania štátnych zamestnancov.

(4) Štátny zamestnanec sa môže obrátiť na služobný úrad, ak má pochybnosti o tom, či je jeho správanie v súlade s požiadavkami etického kódexu. Štátny zamestnanec sa môže obrátiť aj na poradcu pre etické správanie v štátnej službe (ďalej len „etický poradca“), ak je vymenovaný. Ak služobný úrad alebo etický poradca nevie štátnemu zamestnancovi poskytnúť odpoveď alebo vzhľadom na okolnosti nie je možné, aby sa štátny zamestnanec obrátil na služobný úrad alebo na etického poradcu, štátny zamestnanec môže písomne požiadať o stanovisko radu.

(5) Štátny zamestnanec, ktorý má podozrenie o porušení etického kódexu v služobnom úrade, môže písomne oznámiť túto skutočnosť vedúcemu štátnemu zamestnancovi alebo generálnemu tajomníkovi služobného úradu (ďalej len „generálny tajomník“). Ak to nebráni posúdeniu oznámenia, vedúci štátny zamestnanec a generálny tajomník dbajú na ochranu identity oznamovateľa.

(6) Štátny zamestnanec môže podozrenie podľa odseku 5 písomne oznámiť aj rade. Ak je písomné oznámenie predložené rade, rada vykoná dohľad podľa § 14 ods. 1 písm. a) zákona. Ak to nebráni prešetreniu prípadu, rada dbá na ochranu identity oznamovateľa.

(7) Štátny zamestnanec, ktorý oznámi podozrenie o porušení etického kódexu alebo poukáže na neetické konanie, nemôže byť pre túto skutočnosť žiadnym spôsobom znevýhodňovaný alebo postihovaný.

§ 9
Spoločné ustanovenie

Ak má nadriadený alebo generálny tajomník podozrenie, že štátny zamestnanec porušil etický kódex, posúdi toto podozrenie s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Ak sa po posúdení všetkých okolností prípadu nadriadený alebo generálny tajomník domnieva, že došlo k porušeniu etického kódexu, môže postupovať podľa § 118 ods. 1 zákona.

§ 10
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januára 2020.

v z. Igor Tkačivský v. r.

1) Napríklad § 9 až 13 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, § 23 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.